

NÁRODNÍ SROVNÁVACÍ ZKOUŠKY

ZSV

TEST Z KVĚTNA 2017

DATUM KONÁNÍ ZKOUŠKY: 27. května 2017

POČET ŘEŠITELŮ TESTU: 1.690

POČET ÚLOH: 60

PRŮMĚRNÁ VYNECHANOST: 17,6 %

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI JSOU OZNAČENY TUČNĚ

MAX. MOŽNÉ SKÓRE: 60,0

MAX. DOSAŽENÉ SKÓRE: 52,0

MIN. MOŽNÉ SKÓRE: -20,0

MIN. DOSAŽENÉ SKÓRE: -4,0

PRŮMĚRNÉ SKÓRE: 25,6

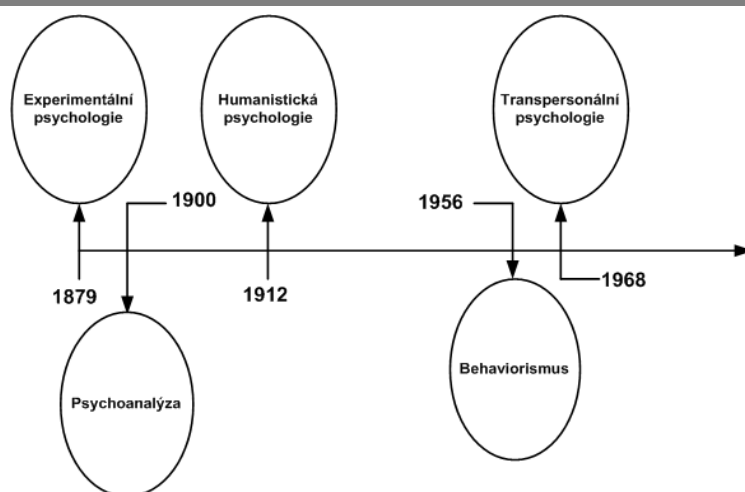

Zopakujte si základní informace ke zkoušce:

- Test obsahuje 60 úloh na jejichž řešení máte 60 minut čistého času.
- Celkový čas můžete využít na práci v libovolném oddíle.
- U každé úlohy je jen jedna správná odpověď.
- Za každou správnou odpověď získáte bod, za špatnou část bodu ztrácíte.
- Nejlepší je řešit nejdříve snadné úlohy a k náročnějším se vrátit.

1. Člověk a společnost

1.

Na časové ose jsou zaznamenány významné psychologické směry a letopočty, které bývají tradičně uváděny v souvislosti s jejich vznikem. Které z následujících směrů jsou na ose z pohledu svého vzniku **prohozeny**?

- (A) behaviorismus a humanistická psychologie
- (B) transpersonální psychologie a experimentální psychologie
- (C) psychoanalýza a humanistická psychologie
- (D) behaviorismus a experimentální psychologie

2.

Představitelé tohoto psychologického směru se opírali o metody introspekce a kazuistiky. Jejich základní teze vycházela zjednodušeně řečeno z myšlenky, že chování dospělých je řízeno nevědomými motivacemi, které vznikly z dřívějších životních zkušeností.

Který z následujících psychologických směrů výše uvedený text charakterizuje?

- (A) reflexologii
- (B) psychoanalýzu
- (C) behaviorismus
- (D) pozitivismus

3.

Uvedený obrázek je příkladem mnohoznačného podnětu z Rorschachova testu. Zkoumaná osoba sděluje, co na obrázku vidí, případně čemu se obrázek podobá. Ve vyhodnocení testu se pak na rysy osobnosti usuzuje z toho, jak jedinec zpracuje a doplní tento mnohoznačný podnět něčím ze svého nitra.

Na základě kterého z následujících mechanismů funguje Rorschachův test a jemu podobné testy?

- (A) na základě racionalizace
- (B) na základě projekce
- (C) na základě regrese
- (D) na základě sublimace

4.

Mezi hlavní témata psychologie osobnosti patří temperament. Které z následujících tvrzení o temperamentu **není** pravdivé?

- (A) Temperament je považován za vrozený základ osobnosti.
- (B) Temperament je poměrně málo ovlivnitelný učení, ale může se v průběhu života částečně měnit.
- (C) Podle teorie Ernsta Kretschmera existuje vztah mezi typem temperamentu a stavbou těla.
- (D) Předpokládá se, že dívky dědí temperament spíše po otci, chlapci spíše po matce.

5.

Když Erik odchází z bytu, propadá nejistotě, zda nenechal téct vodu z kuchyňského kohoutku. Musí se proto vrátit a zkontrolovat jej. Když však znovu opustí byt, opět si není jistý, zda voda neteče, a má silnou potřebu vrátit se do bytu, aby kohoutek znovu zkontroloval. Kterou z následujících psychických poruch Erik nejpravděpodobněji trpí?

- (A) depresí
- (B) obsedantně-kompulzivní poruchou
- (C) schizofrenií
- (D) bipolární afektivní poruchou

6.

stereotypizace – haló efekt – metoda sněhové koule – pygmalionský efekt

Který z výše uvedených termínů svou povahou logicky **nezapadá** mezi ostatní, protože se primárně netýká jednoho z psychologických oborů, ke kterému se zbývající tři termíny vztahují?

- (A) stereotypizace
- (B) haló efekt
- (C) metoda sněhové koule
- (D) pygmalionský efekt

1. Člověk a společnost

7.

Iniciativa proti vině: V tomto období dítě podstatně zintenzivňuje svoje aktivity, experimentuje, plánuje; také se učí identifikaci s dospělými vzory, především s rodičem shodného pohlaví. Přílišná snaha o úspěch ale může vyvolávat pocity viny; nezdar vede často k rezignaci, vině, úzkosti. U dospělých se pak dá pozorovat reziduální konflikt tohoto typu např. v hysterii – zmatená, „odbrzděná“ aktivita, pocity viny a obviňování.

Ze které z následujících teorií vychází výše uvedený popis vybraného vývojového stadia osobnosti?

- (A) z behaviorální vývojové teorie Johna B. Watsona
- (B) z psychosociální vývojové teorie Erika Eriksona
- (C) z analytické vývojové teorie Jeana Piageta
- (D) z transpersonální vývojové teorie Stanislava Grofa

8.

Symbolické systémy jsou zdroje informací, které dávají tvar, směr, jedinečnost a cíl neustálému proudu lidské činnosti. Poskytují lidem smysluplný rámec, jehož pomocí se lidé orientují při styku s ostatními, v okolním světě i sami v sobě. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co znamená, že symbolické systémy jsou současně produkty i determinanty sociální interakce?

- (A) Symbolické systémy jsou lidem vrozeny, podobně jako geny – lidé se díky nim orientují instinktivně.
- (B) Symbolické systémy jsou výtvorem každého jedince, který tak má schopnost stvořit si vlastní symbolický systém a podle něj se řídit – tento systém však není závazný pro druhé lidi, je tedy příčinou jisté anarchie v sociálních vztazích.
- (C) **Symbolické systémy jsou vytvářeny jednáním člověka v jeho kontaktu s druhými lidmi, zároveň však určují jeho jednání a jsou tak do určité míry nástrojem sociální kontroly.**
- (D) Symbolické systémy, jako mýtus či náboženství, jsou člověku vrozeny ve formě archetypů, a to do té míry, že beze zbytku určují jeho morální chování.

9.

Byrokracií je běžně pojmenován systém řízení organizace pomocí „úředníků“, přičemž je běžně spojován nejen s řízením Rakouska-Uherska, ale také s řízením současných států, jako je Česká republika. Max Weber vyčlenil několik vlastností ryzí byrokracie.

Která z následujících charakteristik byrokracie je v pojetí Maxe Webera uvedena **chybně**?

- (A) Jednání pracovníků na všech úrovních organizace se řídí psanými pravidly.
- (B) **Příslušníci organizace jsou částečně vlastníky hmotných prostředků, s nimiž pracují.**
- (C) Úředníci pracují na plný úvazek a dostávají plat.
- (D) Úkoly, které úředník vykonává v rámci organizace, jsou striktně odděleny od jeho soukromého života.

10.

V sociologii se často vyskytuje pojem validita. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co tento termín označuje?

- (A) **platnost výsledků měření – míru shody mezi výstupy měření a skutečností**
- (B) měření intenzity jevu
- (C) odpovědi formou ano nebo ne
- (D) metodu zjišťující pozice ve skupině

11.

Která z následujících charakteristik týkajících se společenského statusu **není** pravdivá?

- (A) Vymezuje typ chování očekávaného druhými v různých situacích.
- (B) **Sociální status vždy odráží schopnosti individua.**
- (C) Sociální status do značné míry určuje povinnosti svého držitele vůči druhým lidem.
- (D) Je ovlivněn například úrovní vzdělání, příjmu, podílem na moci nebo prestiží profese.

12.

Být vědcem v Rusku je docela prima. Při studiu se moc nepřetrhnete, takže vás neznají ani spolužáci, ani profesori; zbývá vám spousta času třeba na sport. Pak si uděláte výlet za účelem konference na zcela obskurní téma, jemuž nikdo nerozumí. Jakoby mimochodem se najednou ocitnete ve vedení nejprestižnějšího akademického ústavu v zemi a předsedáte dvěma či třem přidruženým organizacím. A než se nadějete, dostane jedna z „vašich“ agentur kšeft za v přepočtu čtyřicet miliard korun.

Když si vezmete, že vám v tu chvíli ještě chybějí dva roky do třicítky, není to zlý začátek profesní dráhy. Kam se hrabe Goldman Sachs se svým neoficiálním firemním mottem „bud' nechutně bohatý do čtyřicítky“. Má to však háček: aby to všechno klapalo, musíte být dcerou ruského prezidenta.

Jak se označuje zneužívání veřejné moci k protežování zájmů členů vlastní rodiny?

- (A) **nepotismus**
- (B) klientelismus
- (C) mediokracie
- (D) kryptokracie

1. Člověk a společnost

13.

Lidé žili po staletí v tradiční společnosti, která se od té moderní lišila jiným uspořádáním moci, ekonomiky, sociální struktury i výkladem světa. Která z následujících možností nejlépe charakterizuje, kdy na scénu západních dějin podle sociologů nastoupila moderní společnost?

- (A) s vynálezem knihtisku, který umožnil efektivnější šíření informací po světě
- (B) s průmyslovou revolucí, kdy došlo k industrializaci, růstu dělby práce a postupné demokratizaci společnosti
- (C) v roce 1851, kdy Auguste Comte vydal *Pojednání o sociologii* a založil tak sociologii jako novou vědu
- (D) v roce 1945 publikací článku *As We May Think* v časopisu *The Atlantic Monthly*, v němž americký vědec Vannevar Bush poprvé – zatím jen teoreticky – popsal princip internetu

14.

Sportovní činnosti v české populaci se ukázaly významně diferencované socioekonomickým statusem. Obecně sportovní a pohybové činnosti provozují častěji lidé s vyšším sociálním postavením. Avšak mezi jednotlivými sporty lze nalézt značné rozdíly. I při analýze pouze nejčastějších (tj. relativně masových) sportů a pohybových aktivit je možné identifikovat některé sporty, které jsou výrazně spojeny s vyššími vrstvami (lyžování a aerobik). Například fotbal se naopak ukazuje jako sport nejvíce rozložený napříč stratifikačním spektrem. Analýza pasivního sledování sportu v televizi neukázala tak přesvědčivé důkazy o sociální stratifikaci sportů. Jediný druh sportu, jehož sledování bylo socioekonomickým postavením respondentů ovlivněno, bylo krasobruslení, které sledují častěji příslušníci vyšších vrstev.

Které z následujících tvrzení vyplývá z výše uvedeného textu?

- (A) Korelace mezi socioekonomickým statusem a druhem v televizi pasivně sledovaného sportu je nízká.
- (B) Sociální postavení nemá vliv na aktivní zapojení se do sportovních a pohybových činností.
- (C) Krasobruslení, lyžování a aerobik jsou sporty výhradně bohatých lidí.
- (D) Lidé s nižšími příjmy častěji sledují sport v televizi, než by se věnovali aktivní sportovní a pohybové činnosti.

15.

Kterou z následujících možností lze hodnotit jako případ společenské diskriminace?

- (A) Jana, svobodná matka dvou dětí, neuspěla ve výběrovém řízení na pozici recepční v hotelu, protože nemluví ruským jazykem, jehož znalost byla na danou pozici vyžadována.
- (B) Letecká společnost požadovala od vietnamské rodiny příplatek za zavazadla, protože přesahovala stanovenou hmotnost a rozměry.
- (C) Na dovolené v Bulharsku si studenti Eva a Adam chtěli prohlédnout interiér ortodoxního kostela. Prohlídka jim nebyla umožněna, protože Eva měla odhalená ramena a Adam měl šortky.
- (D) Dopravní společnost odmítla zaměstnat padesátiletého muže z důvodu vysokého věku. Své rozhodnutí odůvodnila tím, že vysoký věk žadatele nevyhovuje firemní kultuře a náročnost provozu není vhodná pro starší lidi.

16.

Neboť jedině ten, kdo by skutečně vládl onou sofia, znalostí nejvyššího, lidského dobrého, mohl by být vychovatelem za všech okolností úspěšným, jedině ten by vládl královským uměním soukromého a veřejného života a jednal neomylně. On tímto vychovatelem není. Není kladně moudrý. Jeho moudrost je, že ví, že neví. Jeho síla je, že ví o mravním problému, že tedy ví, že otázky dobrého a zlého nejsou přirozené, samy od sebe jasné.

(vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

Autorem uvedeného textu je Jan Patočka. O kterém z následujících filosofů Patočkův text pojednává?

- (A) o Démokritovi
- (B) o Parmenidovi
- (C) o Sókratovi
- (D) o Aristotelovi

17.

Který z následujících výroků je v souladu s filosofií senzualismu?

- (A) Protože tělo a duch jsou navzájem zcela odlišné a nemohou na sebe vzájemně působit, musí toto vzájemné spojení uskutečnit Bůh.
- (B) V oblasti poznání je třeba spoléhat především na dedukci, která nám je schopna zprostředkovat první a nezpochybnitelné principy, a ne na zkušenost, která může podléhat klamům.
- (C) Jediné, co platí, je úspěch a cesta k němu vede přes rozum, ne přes pocity.
- (D) Nic není v rozumu, co dříve nebylo ve smyslech.

1. Člověk a společnost

18.

Jinými předměty než těmi, které patří k možné zkušenosti, se nemůžeme zabývat právě proto, že nám nemohou být dány v žádné zkušenosti, a jsou tedy pro nás ničím.

(Immanuel Kant, Kritika čistého rozumu)

Které z následujících tvrzení jednoznačně koresponduje s výše uvedeným Kantovým názorem?

- (A) Idea je samostatně existující reprezentací nějaké věci v našem vědomí, jejím obrazem.
- (B) Oba principy, tj. myšlení a zkušenost, je třeba zkoumat odděleně, neboť v nejčistší myšlence není obsažena žádná zkušenost.
- (C) **Vnímání samo je to, co je skutečné.**
- (D) Jedinou objektivní realitou – skutečným bytím je svět obrazů, čistě myšlenkových představ.

19.

„Avšak podle mého mínění zákony dávají lidé slabí (...) zastrášující silnější lidi a schopné mítí více (...) sami totiž jsou tuším rádi, jestliže mají stejně, ačkoliv jsou slabší.“

Které z následujících tvrzení je v souladu s výše uvedenou citací a myšlenkovým odkazem Friedricha Nietzscheho?

- (A) Právo ve společnosti chrání silnější jedince.
- (B) Zákony dávají silní jedinci chráníce svůj prospěch.
- (C) **Lidmi smluvené zákony odporují přirozenému zákonu.**
- (D) Zákony ve společnosti lidé ustanovili podle přírodních zákonů.

20.

(...) Do nitra tohoto vztahu se však vplížila nicota, nejsem tím, kým budu. Zprvu jím nejsem proto, že mě od něho dělí čas. Dále proto, že to, co jsem, není základem toho, čím budu. Konečně proto, že vůbec žádné aktuální jsoucno nemůže nezvratně určit, čím budu (...)

(SARTRE, J. P.: Bytí a nicota.)

Podle Jean-Paula Sartra existuje mezi budoucím a přítomným bytím vztah. Můj konečný způsob jednání vychází z určitého Já, kterým ještě nejsem, protože ještě nejsem budoucností a už nejsem tím, co minulo. Co podle Sartra zásadním způsobem ovlivňuje naše rozhodnutí, jak budeme jednat?

- (A) vrženost
- (B) fakticita
- (C) negace
- (D) **svoboda**

2. Stát a právo

21.

Která z následujících možností nejlépe charakterizuje pohled konzervativce na společnost?

- (A) Nepokládá společnost za svébytný útvar, ale za soubor jednotlivců. Nakolik společnost existuje, je tvořena dobrovolnými ujednáními, do nichž vstupují egoističtí a své zájmy prosazující lidé. Ve společnosti však existuje celková vyváženost zájmů, tíhnoucí k harmonii a rovnováze.
- (B) **Pohlíží na společnost jako na organismus, živý útvar. Společnost tudíž existuje vně jednotlivce a v jistém smyslu dříve než jednotlivec; je držena pohromadě pouty tradic, autority a společné morálky.**
- (C) Tradičně přistupuje ke společnosti z hlediska nerovné moci jednotlivých tříd: ekonomická a majetková dělička jsou v moderní společnosti hlubší a autentičtější než jakákoli širší sociální pouta, a proto je nutné je odstranit.
- (D) Považuje společnost za jakýsi sjednocený organický celek; tím říká, že individuální existence nemá smysl, není-li zasvěcena spíše společenskému dobru než dobru soukromému. Příslušnost ke společnosti je ovšem přísně ohraničena národnostně a rasově.

22.

Který z následujících představitelů politického myšlení ve svém slavném díle *Střet civilizací – boj kultur a proměna světového řádu* prorokoval, že se 21. století stane dějištěm střetů, srážek a bojů mezi civilizacemi a největší nebezpečí bude představovat konflikt mezi civilizací západní a čínsko-islámskou?

- (A) Henry Kissinger
- (B) **Samuel Huntington**
- (C) Francis Fukuyama
- (D) Fareed Zakaria

23.

V každém státě jsou tři druhy moci: moc zákonodárná, moc výkonná ve věcech týkajících se práva národů a moc výkonná ve věcech občanského práva. (...) První moc umožňuje panovníkovi či úředníkovi vyhlášovat zákony na určitý čas či navždy a vylepšovat či rušit již existující zákony. Druhá moc mu umožňuje sjednávat mír či vyhlášovat válku, vysílat či přijímat vyslance, zajišťovat bezpečí, zabraňovat vpádům. Třetí moc mu umožňuje trestat zločiny nebo soudit spory mezi jednotlivci. Tuto poslední moc nazveme mocí soudní a tu předchodí jednoduše výkonnou mocí státu.

(vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

Autor výše uvedené citace je považován za otce myšlenky dělby moci na tři složky. Který z následujících myslitelů je autorem výše uvedeného textu?

- (A) Niccoló Machiavelli
- (B) **Charles Montesquieu**
- (C) Thomas Hobbes
- (D) Karl Marx

24.

Ústavní právo České republiky chrání svými normami demokratický charakter státu. Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- (A) Změna Ústavy ČR, která by odstraňovala základní prvky demokratického právního státu, je přípustná pouze ve stavu válečného ohrožení.
- (B) **Občané mají za určitých podmínek právo na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv, není-li možné se dovolat jiné ochrany.**
- (C) Stát se smí vázat na určitou ideologii pouze v případě, že je tato ideologie v souladu s tradicí evropských hodnot a změna Ústavy ČR v duchu vázanosti na danou ideologii je schválena v celostátním referendu.
- (D) Voliči mohou odvolat poslance, který se provinil proti principům demokratického právního státu.

2. Stát a právo

25.

	Počet volených zastupitelů	Počet preferenčních hlasů	Věk aktivní volební právo	Věk pasivní volební právo
Poslanecká sněmovna PČR	199	4	18	21
Senát PČR	81	2	21	40
Evropský parlament	21 (za ČR)	2	18	21
Krajské volby	podle počtu obyvatel kraje obvykle 45 až 65	4	18	21

Výše uvedená tabulka zachycuje některé základní informace týkající se voleb do vybraných zastupitelských úřadů v České republice. Ve kterém z uvedených sloupců se nachází **chybný** údaj?

- (A) pouze ve sloupci počet volených zastupitelů
- (B) pouze ve sloupci počet preferenčních hlasů
- (C) pouze ve sloupci aktivní volební právo
- (D) **Ve všech sloupcích se nachází chybný údaj.**

26.

Federální shromáždění (FS) československé socialistické republiky byl československý federální parlament, nástupce dřívějšího Národního shromáždění ČSSR. FS bylo zřízeno Ústavním zákonem o československé federaci v rámci federalizace Československa od 1. ledna 1969. Zaniklo k 31. prosinci 1992 se zánikem československé federace (v té době neslo název FS České a Slovenské republiky). Federální shromáždění tvořily dvě komory: Sněmovna lidu a Sněmovna národů.

Které z následujících tvrzení správně vystihuje jeden z hlavních rozdílů mezi oběma komorami FS?

- (A) Sněmovna lidu byla slovenskou komorou FS, Sněmovna národů českou komorou FS.
- (B) **Ve Sněmovně lidu odpovídal počet poslanců z obou republik přibližnému poměru počtu obyvatel obou národů. Počet poslanců ve Sněmovně národů byl z obou republik shodný.**
- (C) Ve Sněmovně lidu zasedali jen komunisté, kdežto do Sněmovny národů měly přístup i některé další zákonem předem definované politické opoziční strany.
- (D) Sněmovna lidu byla složena z poslanců pocházejících svým původem výhradně z dělnického prostředí, do Sněmovny národů měly přístup i intelektuálové z řad režimem neperzekvované inteligence.

27.

Sněmovna reprezentantů Spojených států amerických se v roce 1998 neúspěšně pokusila zbavit tehdejšího prezidenta USA Billa Clintona funkce. Použila k tomu nástroj, který umožňuje parlamentnímu sboru zbavit veřejného činitele funkce.

Jak se tento nástroj nazývá?

- (A) legitimita
- (B) **impeachment**
- (C) limitace
- (D) execution

28.

Strana agrární, v období první republiky nazývaná jako Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu, vznikla na konci 19. století. Agráři zpočátku nepřikládali přílišnou váhu konkrétnímu programu, vystačili si s hesly typu „Sedláci, volte jen sedláka!“, „Rolnictvo může být zastupováno jen rolníkem“ aj. Zdůrazňovali, že jim nejde o rozbití jednoty národního hnutí, ale o důslednější obhajobu specifických zájmů rolnictva. Později se kromě jiného v rámci rakouské monarchie zasazovala o vytvoření sdružení zemědělců pro celé Království české a uznání českého státního práva.

Politologové Martin Lipset a Stein Rokkan zavedli v politologii pojem cleavages (štěpení, zlom). Pojem štěpení je v politické vědě užíván jako synonymum historicky podmíněných konfliktů, které stály u počátku vzniku západoevropských politických stran. Podle kterých základních štěpení se formuloval program agrární strany, jak je popsán výše?

- (A) stát a církev; město a venkov
- (B) **město a venkov; centrum a periferie**
- (C) centrum a periferie; vlastníci a pracující
- (D) vlastníci a pracující; stát a církev

29.

Česká republika loni porušila Evropskou úmluvu o lidských právech podle štrasburského soudu celkem osmkrát. Podle rozsudků porušila Česká republika zákaz nelidského a ponižujícího zacházení, dále právo na svobodu a osobní bezpečnost, právo na spravedlivý proces či zásadu ochrany majetku.

(ihned.cz)

Pod kterou mezinárodní organizaci spadá soud, o kterém se v úryvku článku hovoří jako o „štrasburském soudu“?

- (A) pod Mezinárodní trestní soud
- (B) pod Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
- (C) pod OSN
- (D) **pod Radu Evropy**

2. Stát a právo

30.

Ve 2. polovině 20. století se naplno projevilo nové rozložení sil ve světovém politickém systému. Zformovaly se dva velké vojensko-politické bloky vedené na jedné straně USA a na druhé straně SSSR. Toto uspořádání se označuje jako _____. Po pádu komunistických režimů ve východní Evropě na konci 80. a počátkem 90. let 20. století se zhroutil Sovětský svaz a jedinou supervelmocí zůstaly Spojené státy, což mělo za následek vznik uspořádání _____. Podle některých politologů však období USA jako jediné supervelmoci postupně upadá a stále větší význam získávají další nastupující země (například tzv. skupina _____, kam je mimo jiné řazena Jihoafrická republika, Brazílie nebo Čína). Jestliže bychom přistoupili na tezi o úpadku moci USA na úkor některých nově nastupujících států, pak bychom nové světové uspořádání, kde existuje několik podobně silných hlavních mocností, mohli nazývat jako uspořádání _____.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechaná místa (v uvedeném pořadí) do výše uvedeného textu, aby byl napsán věcně správně?

- (A) bipolární, monopolárního, NAFTA, oligopolární
- (B) sekundární, primárního, PIIGS, terciární
- (C) **bipolární, monopolárního, BRICS, multipolární**
- (D) sekundární, primárního, ASEAN, oligopolární

31.

Která z následujících právních oblastí patří do oblasti soukromého práva?

- (A) ústavní právo
- (B) správní právo
- (C) **rodinné právo**
- (D) finanční právo

32.

1. Listina základních práv a svobod
2. nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku
3. obecně závazná vyhláška obce Velké Popovice o zákazu konzumace alkoholických nápojů na veřejnosti
4. vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci)
5. zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Která z následujících možností správně řadí výše uvedené právní předpisy podle právní síly od těch s nejvyšší právní silou až po ty s nejnižší právní silou?

- (A) 1; 5; 4; 2; 3
- (B) **1, 5, 2, 4, 3**
- (C) 5, 1, 2, 4, 3
- (D) 5, 2, 1, 3, 4

33.

Které z následujících hospodářských, sociálních a kulturních práv přiznává Listina základních práv a svobod i těm, kdo nejsou občany České republiky?

- (A) právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří
- (B) právo na podporu v nezaměstnanosti
- (C) **právo na nezbytnou pomoc v hmotné nouzi**
- (D) právo na bezplatnou zdravotní péči na základě veřejného pojištění

34.

§ 37 Občanského zákoníku: Přiznání svéprávnosti

- (1) *Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud přiznal svéprávnost, soud návrhu vyhoví, pokud nezletilý dosáhl _____, pokud je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhoví návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.*

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo do výše uvedené citace, aby byla napsána tak, jak je uvedeno v občanském zákoníku?

- (A) věku patnácti let
- (B) **věku šestnácti let**
- (C) věku sedmnácti let
- (D) věku odpovídajícího schopnosti posoudit dopady vlastního právního jednání

35.

Které z následujících tvrzení o smlouvách je pravdivé?

- (A) Strany, které uzavírají nájemní smlouvu, označuje zákon majitel a podnájemník.
- (B) Každá smlouva o zápůjčce se vztahuje výhradně na zápůjčku peněz.
- (C) **Předmětem smlouvy o výpůjčce jsou nezužitelné věci.**
- (D) Pachtovní smlouva se vztahuje výhradně na věci movité.

36.

Michal pracuje jako prodáváč v trafice, která patří Honzovi. Michal vždy večer spočítá tržbu, odnáší ji s sebou domů a až druhý den ráno ji předává v trafice Honzovi. Když se před několika dny vracel Michal z práce, byl přepaden maskovaným mužem, který jej ohrožoval pistolí. Michal mu nejdříve peníze nechtěl vydat, ale poté, co mu útočník vystřelil pod nohy, se Michal zalekl a peníze vydal. Tržba toho dne činila 39 855 Kč.

Která z následujících možností správně uvádí, jak bude nejpravděpodobněji z právního hlediska klasifikováno Michalovo jednání?

- (A) jako nutná obrana
- (B) jako zpronevěra
- (C) **jako krajní nouze**
- (D) jako krádež

2. Stát a právo

37.

Milan žije v bytě s manželkou Miladou, společným dvouletým synem Miroslavem a desetiletým synem Milady z prvního manželství Matějem, jehož otcem je její bývalý druh. Z předchozího manželství má Milan dvacetiletého syna Miloše, který studuje vysokou školu v Praze a k Milanovi jezdí každý druhý víkend, a dále dvanáctiletou dceru Boženu žijící u Milanovy bývalé manželky Libuše.

Která z následujících možností označuje pravdivý výrok o Milanově vyživovací povinnosti?

- (A) Pokud má Milanova manželka Milada vlastní mzdu či jiný pravidelný příjem, nemá k ní Milan vyživovací povinnost.
- (B) Milan nemá vyživovací povinnost k dceři Boženě, protože ta s ním nežije ve společné domácnosti.
- (C) **Milan nemá vyživovací povinnost k Matějovi, protože ten není jeho syn.**
- (D) Milan nemá za žádných okolností vyživovací povinnost k bývalé manželce Libuši, protože vyživovací povinnost k bývalé manželce náš právní řád neupravuje.

38.

Vedení obchodní společnosti s ručením omezeným náleží jejímu statutárnímu orgánu.

Která z následujících možností správně uvádí označení statutárního orgánu ve společnosti s ručením omezeným?

- (A) statutární ředitel
- (B) **jednatel**
- (C) předseda představenstva
- (D) společník

39.

Honza uspěl u výběrového řízení na manažera (vedoucího zaměstnance), podepsal pracovní smlouvu s maximální možnou zákonnou zkušební dobou a nastoupil k firmě Kostelní uzeniny. Honzovo pracovní nasazení se postupně rozcházelo s představami ředitele společnosti, který po čtyřech měsících písemně zrušil pracovní poměr ve zkušební době a oznámil Honzovi, ať už druhý den do práce nechodí. Honza se domnívá, že výpověď je neplatná, a chce se právně bránit, protože mu zaměstnavatel nesdělil důvod výpovědi, nedodržel výpovědní lhůtu a nebylo mu vyplaceno zákonné odstupné.

Byl postup zaměstnavatele při výše popsaném rozvázání pracovního poměru v souladu s platným a účinným zákoníkem práce?

- (A) Ne, nebyl, Honza má nárok na sdělení důvodu výpovědi, dodržení výpovědní lhůty i na odstupné.
- (B) Ne, nebyl, Honza má vždy nárok na sdělení důvodu výpovědi a dodržení výpovědní lhůty. Na odstupné nárok nemá.
- (C) Ne, nebyl, Honza má v uvedeném případě zákonný nárok na sdělení důvodu výpovědi.
- (D) **Ano, zaměstnavatel postupoval v souladu se zákoníkem práce.**

40.

Albrecht je vlastníkem stavební parcely ve Frýdlantu. Domluvil se se svými kamarády, kteří vlastní stavební společnosti Zakoupil a Nezbořil, a. s., že mu postaví na této parcele rodinný dům.

Kterou z následujících smluv mezi sebou uzavřeli?

- (A) smlouvu kupní na koupi domu
- (B) pracovní smlouvu na stavbu domu
- (C) **smlouvu o dílo na stavbu domu**
- (D) smlouvu pachtovní o propachtování domu

3. Hospodářství a svět

41.

V letech 1949–1955 uskutečnil Konrád Adenauer za pouhých šest let dalekosáhlé zahraničněpolitické cíle, jejichž smyslem bylo spojit budoucnost Německa se západní aliancí: dosáhl členství v Radě Evropy (1951), smluvního založení _____ (1951) a vstupu Německa do NATO (1955).

(<http://europa.eu>)

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo v uvedené citaci, aby byla napsána věcně správně?

- (A) Evropského sdružení volného obchodu
- (B) **Evropského společenství uhlí a oceli**
- (C) Marshallova plánu pomoci Evropě
- (D) Visegrádské skupiny

42.

Jirka si připravil pro větší názornost tabulku členství států v mezinárodních organizacích.

Stát	Plnohodnotné členství v Schengenském prostoru	Členství v eurozóně	Členství v NATO
Švédsko			
Velká Británie			
Chorvatsko			
Estonsko			

U kterého státu se objeví ve všech sloupcích „ano“?

- (A) u Švédska
- (B) u Velké Británie
- (C) u Chorvatska
- (D) **u Estonska**

43.

Student střední školy si k jednomu z představitelů Evropské unie poznamenal:

- podporuje soudržnost a konsenzus uvnitř Evropské rady;
- vede tzv. summitu Evropské unie;
- je jmenován/a vedoucími představiteli zemí EU;
- v březnu 2017 mu/jí byl „prodloužen mandát“ na další „volební období“;
- funkční období po „znovuzvolení“ už nemůže být znovu prodlouženo;
- zastupuje EU navenek

Kterého z následujících politiků se týkají výše uvedené poznámky?

- (A) Jeana-Clauda Junckera
- (B) Martina Schulze
- (C) Angely Merkelové
- (D) **Donalda Tuska**

44.

Tato politická frakce je po volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 druhou nejsilnější politickou skupinou Evropského parlamentu. Z českých europoslanců jsou jejími členy například Olga Sehnalová, Pavel Poc nebo Jan Keller. Jejím nejvýraznějším představitelem je bývalý předseda Evropského parlamentu.

Která z politických skupin Evropského parlamentu je popsána ve výše uvedeném textu?

- (A) Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice (EUL-NGL)
- (B) Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE)
- (C) **Pokrokové společenství socialistů a demokratů (S&D)**
- (D) Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD)

45.

Který z následujících výroků o rozpočtu Evropské unie je pravdivý?

- (A) Jednu ze dvou nejvýznamnějších výdajových položek rozpočtu EU představují náklady na chod administrativy EU.
- (B) Čistá pozice (rozdíl mezi každoročními příjmy a výdaji z nebo do rozpočtu Evropské unie) je z pohledu České republiky již několik let záporná. Česká republika do rozpočtu EU více přispívá, než z něj čerpá.
- (C) **Hlavní příjmovou složku rozpočtu EU představují platby členských států založené na hrubém národním důchodu.**
- (D) Rozpočet EU je v posledních deseti letech pravidelně schodkový. Rozdíl mezi příjmy a výdaji rozpočtu EU kryjí na základě ustanovení Lisabonské smlouvy tři nejvýznamnější přispěvatelé do rozpočtu EU – Německo, Francie a Itálie.

3. Hospodářství a svět

46.

Velká Británie jako tradiční zastávce liberalismu a „nekřivení“ tržních vztahů v hospodářské oblasti neměla od svého vstupu do EHS mnoho šancí v rozjetém vlaku sehraných partnerů zavádět své představy v oblasti využití rozpočtu Evropských společenství. Společná zemědělská politika v té době představovala až 80 % rozpočtu společenství, což bylo pro Velkou Británii (tehdy třetí nejchudší zemi v EHS) s malým zemědělstvím nevýhodné. V roce 1984 se Velké Británii, také díky silné osobnosti premiérky Margaret Thatcher, na summitu ve francouzském Fontainebleau po pronesení známé věty „Chci zpět své peníze“ posléze podařilo prosadit zavedení „britského rabatu“ či „britského šeku“.

(www.euroskop.cz)

Které z následujících tvrzení vyplývá z uvedeného textu?

- (A) Margaret Thatcher významně přispěla ke skutečnosti, že se Velká Británie stala členem EHS.
- (B) Britský rabat je důsledkem kompromisu mezi Velkou Británií, Francií a Německem.
- (C) Velká Británie je tradičním zastáncem hospodářského liberalismu, což bylo hlavním motivem vstupu této země v roce 1984 do EHS.
- (D) V době vstupu Velké Británie do EHS představoval podíl společné zemědělské politiky na rozpočtu společenství až 80 %.

47.

Byla nejstarší českou politickou stranou ustavenou po pádu bachovského absolutismu. Až do roku 1890 hrála vůdčí roli v domácím prostředí, i když od roku 1874 byla oslabena odštěpením radikálnějšího křídla. V době, kdy byla vedena Františkem Ladislavem Riegerem, se strana připravila o výsadní místo v domácí politice, především následkem fatálního neúspěchu punktačí. Po roce 1918 se s řadou dalších menších stran stala součástí České státoprávní demokracie, respektive Československé národní demokracie.

Jak se nazývá strana, kterou charakterizuje výše uvedený text?

- (A) Národní strana svobodomyšlná (mladočeši)
- (B) Národní strana (staročeši)
- (C) Československá sociálně demokratická strana dělnická
- (D) Česká strana lidová (realisté)

48.

Které z následujících tvrzení charakterizuje meziválečné spojenecké uskupení – tzv. Malou dohodu – **chybně**?

- (A) Tvořily ji Československo, Rumunsko a Jugoslávie.
- (B) Jedním z důvodů vzniku byla obava z restaurace Habsburků ve střední Evropě.
- (C) Jedním z důvodů vzniku byla snaha zabránit revizi trianonské smlouvy.
- (D) Byla **zaštiťována a garantována velmocenskou politikou Velké Británie, která nad uskupením převzala patronaci.**

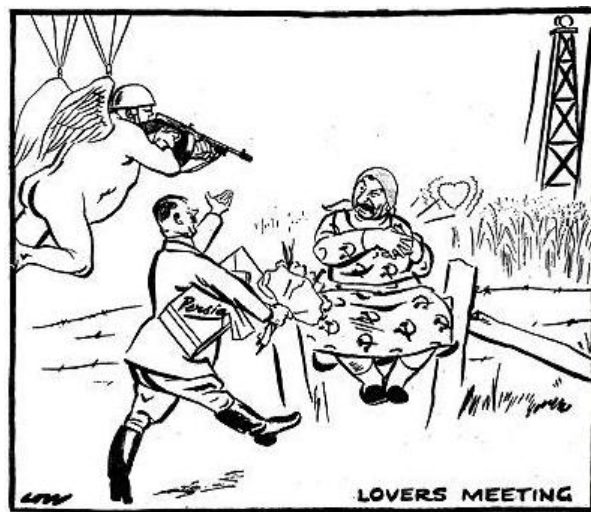
49.

Byl omyl od Trockého očekávat, že napíše objektivní biografii muže, jenž mu zničil politickou kariéru, rozpráší jeho příznivce, vyhladil jeho rodinu a neohroženého hrdinu bolševické revoluce proměnil v očí obyvatel Sovětského svazu v Jidáše Iškariotského. Jméno Trockij se objevovalo pokaždé, hledal-li se viník jakéhokoli neštěstí či neúspěchu v Sovětském svazu, od vykolejení vlaku přes výbuch v továrně až po nesplněnou výrobní normu. Spisovatelovo nezaměnitelné vzezření divadelního herce – pronikavý pohled umocněný tlustými skly kulatých brýlí, hustá kštice neupravených vlasů a zašpičatělá kozí bradka – i sklon zaujímat teatrální pózy – se staly vodou na mlýn sovětských karikaturistů. Často ho zobrazovali jako různá hospodářská zvířata, včetně prasete ocejchovaného hákovým křížem a krmeného z koryta fašismu, nad nímž se skvěl titul, který využíval dalšího oblíbeného motivu: „Malý Napoleon v řadách gestapa.“

Kdo byl člověk, jehož biografii Trockij rozepsal, ale nikdy nedokončil?

- (A) Vladimír I. Lenin
- (B) **Josif V. Stalin**
- (C) Lavrentij Berija
- (D) Nikita S. Chruščov

50.

Která z následujících možností nejlépe charakterizuje, co svou karikaturou z června 1941 předpověděl sir David Low?

- (A) uzavření paktu o neútočení
- (B) **obnovení diplomatických styků mezi SSSR a nacistickým Německem**
- (C) přepadení vysílače v Gliwicích
- (D) zahájení operace Barbarossa

3. Hospodářství a svět

51.

Německo vám denně ve své propagandě opakuje nesmyslné bajky o Sovětském svazu a straší vás komunismem, který vás prý po válce zaplaví jako zkázonosná povodeň. Snad dosud věří, že by se mu mohlo podařit tím stálým opakováním plně již opotřebovaných lží a frází o Sovětském svazu nakonec oddělit Západ od Východu. Proto vám znovu opakuji to, co jsme vám tolikrát už řekli: válka bude vedena až do vítězného konce všemi Spojenci společně a vítězný mír bude uzavřen také všemi společně. (...) A také z toho vidíte, jak naše spojenecká politika před Mnichovem byla správná: to, co nyní velcí Spojenci dělají pro porážku hitlerismu, jsme žádali od nich my už v roce 1938. Necháпали tehdy, co je to nacismus. Dnes všechno to jsou výstražná naučení pro minulost i pro budoucnost, bohužel příliš draze placená.

Novoroční projev prezidenta republiky

Který z československých prezidentů pronesl výše citovaný projev s ohledem na to, co je v něm uvedeno?

- (A) Klement Gottwald
- (B) Ludvík Svoboda
- (C) Emil Hácha
- (D) **Edvard Beneš**

52.

Pojmem mccarthismus je označováno tažení oficiálně vedené v USA proti komunismu, komunistům a osobám podezřelým ze sympatií ke komunismu. Podle Webster's New World Dictionary znamená „používání nerozlišujících, často nepodložených, senzacechtivých obvinění, inkvizičních vyšetřovatelských metod, údajně v zájmu potlačení komunismu“. Dnešní smysl tohoto termínu je obecnější a označují se jím demagogická, unáhlená a nepodložená obvinění a také veřejné útoky na charakter či vlastnictví politických oponentů.

(<http://www.ceskatelevize.cz>)

Ke kterému z následujících období se pojem mccarthismus primárně váže?

- (A) k období po krachu newyorské burzy (1929–1933)
- (B) k období těsně po druhé světové válce (1945–1947)
- (C) **k období první poloviny 50. let 20. století**
- (D) k období, kdy post prezidenta USA zastával John Fitzgerald Kennedy

53.

Které z následujících tvrzení týkajících se irácko-iránské války z 80. let 20. stol. je uvedeno **chybně**?

- (A) Po islámské revoluci a celkovém oslabení Íránu se irácký prezident Saddám Husajn rozhodl pro invazi do Íránu, kterou chtěl získat sporná území okolo Šatt al-Arab a případně i připojení provincie Chúzistán k Íráku.
- (B) **Po vlastní irácké invazi, zahájené v září 1980, následovalo do května 1981 období bleskové války, během kterého Írák dočasně dobyl Teherán.**
- (C) Výsledek války lze označit jako nerozhodný. Ani jednu z válčících stran nelze označit za jednoznačného vítěze.
- (D) Během války použil Írák kromě konvenčních zbraní několikrát i zbraně chemické.

54.

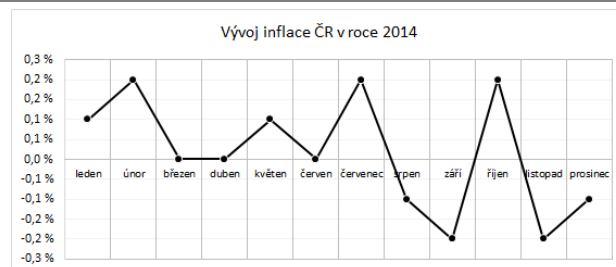
Až do roku 1961 měl stát statut britského dominia, poté vystoupil z Britského společenství národů a stal se nezávislým státem, v němž ovšem vládla bílá menšina a uplatňovala se politika otevřené diskriminace barevného obyvatelstva (tzv. apartheidu). Od začátku 90. let 20. století se začala měnit situace v této zemi. Zasloužil se o to liberální přístup prezidenta Frederika de Klerka na straně jedné a černošského vůdce Afrického národního kongresu na straně druhé. Proti jejich snaze nastolit v zemi normální demokratické poměry uskutečněním všerasových svobodných voleb (uskutečnily se v roce 1994) působil ovšem jak odpor militantních stoupců apartheidu, tak vzájemná kmenová zášť (např. kmene Zulu).

(vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

Vývoj kterého z následujících států je popsán ve výše uvedeném textu?

- (A) Alžírů
- (B) **Jihoafrické republiky**
- (C) Zimbabwe
- (D) Nigérie

55.

(Český statistický úřad)

Uvedený graf zachycuje procentní změnu cenové hladiny sledovaného měsíce oproti předchozímu měsíci v České republice v roce 2014. Ke kterému z následujících jevů došlo dle uvedeného grafu v měsíci září?

- (A) k hyperinflaci
- (B) ke stagflaci
- (C) k depreciaci
- (D) **k deflaci**

3. Hospodářství a svět

56.

půda – práce – kapitál

Která z následujících možností z pohledu ekonomie nejlépe vystihuje společné označení výše uvedených pojmů?

- (A) terciární sektor
- (B) výrobní faktory
- (C) ekonomické subjekty
- (D) volné statky

57.

Společnost Jitčiny šatičky, a. s., jejíž 100 % akcií vlastní Česká Jitka, vyrobila v roce 2015 v Číně tisíc svatebních šatů, které následně prodala rovným dílem na území Číny a České republiky.

Které z níže uvedených tvrzení, vztahujících se k výše uvedenému příkladu, je pravdivé?

- (A) Do hrubého domácího produktu České republiky bude započtena hodnota celého jednoho tisíce šatů.
- (B) **Do hrubého národního produktu České republiky bude započtena hodnota celého jednoho tisíce šatů.**
- (C) Do hrubého národního produktu České republiky bude započtena hodnota pouze pěti set šatů.
- (D) Do hrubého národního produktu Číny bude započtena hodnota pouze pěti set šatů.

58.

Jakou politiku realizuje vláda, když zvýší vládní nákupy?

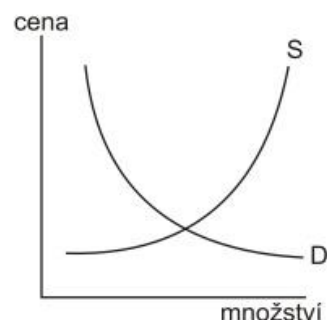
- (A) expanzivní monetární politiku
- (B) restriktivní monetární politiku
- (C) **expanzivní fiskální politiku**
- (D) restriktivní fiskální politiku

59.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co je to substitut?

- (A) Substitut je takový statek, který je přístupný všem a na jehož získání spotřebitelé nemusejí vynaložit námahu nebo ekonomické zdroje.
- (B) **Substitut je takový statek, jehož spotřebou můžeme nahradit spotřebu jiného statku.**
- (C) Substituční statek je synonymem pro služby, tedy pro statky, které nemají materializovanou podobu.
- (D) Substitut je takový statek, který doprovází spotřebu statku jiného.

60.

Ropa by měla být do konce desetiletí díky růstu americké těžby ropy a plynu z břidlic o více než čtvrtinu levnější. Mnohé analyticky i vládní organizace rozsah břidlicové revoluce zcela zaskočil. V polovině roku 2011 se předpovídal pro rok 2012 růst těžby ropy v USA o 30 000 barelů denně, produkce ropy v USA se ale zvýšila o plný milion barelů denně. Nové frakovací technologie údajně již testuje i samotná Saúdská Arábie.

(<http://byznys.ihned.cz/c1-61109640-nova-vlna-bridlicove-revoluce-ropa-bude-o-ctvrtinu-levnejsi-odhaduji-analytici>)

V grafu představujícím trh s ropou je zachycena křivka nabídky S a křivka poptávky D. Kterým z následujících způsobů bychom v uvedeném grafu nejlépe znázornili růst americké těžby ropy a plynu z břidlic, který je popsán v uvedeném novinovém úryvku?

- (A) Posunuli bychom křivku poptávky doleva.
- (B) Posunuli bychom křivku poptávky doprava.
- (C) Posunuli bychom křivku nabídky doleva.
- (D) **Posunuli bychom křivku nabídky doprava.**

© Scio 2017

Veškerá práva vyhrazena.

Žádná část tohoto materiálu nesmí být žádným způsobem reprodukována bez předchozího souhlasu Scio.

www.scio.cz, s.r.o.

Pobřežní 34

186 00 Praha 8

telefon: 234 705 555

e-mail: scio@scio.cz, www.scio.cz

